

Határtalan Régészet

Régészeti ismeretterjesztő magazin

Megjelenik: negyedévente
Ára: 890 Ft
Előfizetésben: 750 Ft

Főszerkesztő, szerkesztőségvezető
Felföldi Szabolcs

Szerkesztőségi referens, szakmai koordinátor
Bácsi Gábor

Szerkesztő
Szilágyi Kata

Képszerkesztő
Berta Adrián

Olvasószerkesztő, korrektor
Széll Katalin

Grafika, nyomdai előkészítés
Magyar Milán (Móra Ferenc Múzeum)
Donka Gergely (Móra Ferenc Múzeum)

Szerkesztőség
Cím: 6720 Szeged, Roosevelt tér 1–3.
Telefon: +36-62-549-040
Fax: +36-62-549-049
E-mail: info@mfm.u-szeged.hu

A magazin hivatalos weboldala
www.hatartalanregeszett.hu

A magazin Facebook-oldala
www.facebook.com/hatartalanregeszett

Kiadja
Móra Ferenc Múzeum, 6720 Szeged, Roosevelt tér 1–3.

Felelős kiadó
Fogas Ottó igazgató

Nyomdai kivitelezés
Generál Nyomda Kft., 6728 Szeged, Kollégiumi út 11/h

Felelős vezető
Hunya Ágnes

Terjesztés
LAPKER Zrt. országos hálózatán keresztül,
Relay, Inmedio üzletekben, hipermarketekben és üzletláncokban,
kiemelt postahivatalokban

Terjesztés gondozása
HIRVILÁG Press Kft.
Telefon/fax: +36-1-411-0491
E-mail: hirvilag.press@hirvilagpress.com

Előfizetésben terjeszti
Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatóság,
Postacím: 1900 Budapest
Előfizethető az ország bármely postáján,
a hírlapot kézbesítőknél, valamint megrendelhető:
e-mailben a hirvelofizetes@posta.hu címen
és telefonon a +36-80-444-444-es számon.

továbbá a szerkesztőségben:
e-mailben a hatartalanreg@gmail.com
és telefonon a +36-20-310-8707-es számon.

Észrevételeiket a +36-1-767-8262-es számon jelenthetik be.

Éves előfizetési díj: 3.000 Ft

Hirdetéssel kapcsolatos információ
+36-20-221-9299

Terjesztéssel és előfizetéssel kapcsolatos információ
+36-20-310-8707

ISSN 2416-3074

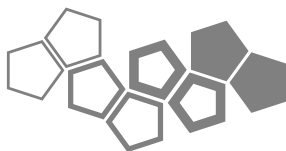

A rejtelmes tetoválás

1769-ben a brit James Cook hajója, az *Endeavour* kikötött Tahiti szigetén. A hajón utazó Sir Joseph Banks természettudós jegyezte fel elsőként a helyi polinéz lakosság különös szokását, amely során a bőrük alá egy-egy hegyes tűvel felvitt, el nem tűntethető festéssel ékítették magukat. A britek az erre az eljárásra használt polinéz *tatau*, 'nyomot hagyni' kifejezést végül tattoo formában terjesztették el a világon. De nem csak a szó, hanem maga a technika, a tetoválás szokása is rohamosan terjedni kezdett. Ezzel kezdetét vette e különleges testmódosítás második – s egészen máig tartó – fénykora. Sokáig úgy vélték, hogy Európa csak ekkoriban ismerte meg a tetoválás szokását, s csak Ázsia bizonyos területein és csak viszonylag későn terjedt el a tetoválás szokása, azonban azóta a régészeti kutatások szer-

te a világon napvilágra hoztak olyan régészeti korú emberi maradványokat (zömmel mumifikált vagy véletlenszerűen mumifikálódott halottakat), melyek bőrén tetoválások látszódtak. Ma már nem csak azt tudjuk, hogy a tetoválásról még a középkor folyamán is voltak ismeretei az európaiaknak, részben a keresztes hadjáratoknak vagy Marco Polo útleírásának köszönhetően, de az Alpokban talált „jégember”, Ötzi tetoválásai révén azt is tudjuk, hogy egy az öreg kontinensen is sok ezer éve gyakorolt szokásról van szó valójában. Az ókori egyiptomiaktól az Altáj-hegységben élő szkítákon és a vikingeken át egészen az észak-amerikai síkvidéki indiánokig és a középkori japánokig bezárólag számos kultúra élt és él ma is a tetoválás szokásával. Ezért most a tetoválás évezredes, rejtelmekkel teli történetének nyomába eredünk, bemutatva a titokzatos, sosem volt állatokat, rejtelmes ábrákat tartalmazó képek változásait, a különböző tetoválóeszközökön és módszereken át, kísérletet téve a tetoválás vallási, társadalmi és kulturális hátterének feltárására is.

Felföldi Szabolcs
Főszerkesztő

Címlapsztori 5

Tűvel, tüskével, kagylóval... – KERESZTES NOÉMI NINETTA 5

Ötzi, a tetovált „jégember” – BÁCSMEGI GÁBOR 9

Tetoválás az ókori Egyiptomban – GYÖRY HEDVIG 15

Mi volt az arcukra írva? – NAGYILLÉS JÁNOS 23

A „ragadós” tetoválás – NÉMETH GYÖRGY 27

Tetoválás a paziriki kultúrában – NATALIA POLOSMÁK 28

Volt-e tetoválásuk a viking kori skandinávoknak? – KISS MÁTÉ 32

Marco Polo a tetoválásról – FELFÖLDI SZABOLCS 35

A hagyományos japán tetoválás – BERECZKI NÓRA 39

A fájdalommal átszótt könyörgés – NAGY IMRE 42

Kontextus 46

Tatau, e patu tiki – ANTONI JUDIT 46

„A szépség ára” – KERESZTES NOÉMI NINETTA 50

„Így torzítja el az anyai szeretet a gyermekeket a későbbi csaták kedvéért”
– MIHÁCSI-PÁLFI ANETT 55

A szkíták testfestésének emlékei – ILON GÁBOR 59

„Mindenkinek vannak titkai” – LITAUSZKI ZOLTÁN – KERESZTES NOÉMI NINETTA 61

Lelő-hely 66

Szkíta testékszerek Vas megyéből – ILON GÁBOR 66

„Fegyvert, s vitézt” 68

Első világháborús magyar honvéd maradványai
a przemysli erődrendszerénél – POLGÁR BALÁZS 68

Archeokaland 70

Százhalombattai tetoválások – BALPATÁKI KATALIN 70

„A régészeti könyvek kiadása szerelem” 74

Helló, tudomány! 78

Kísérletek az avarok megtérítésére – PINTÉR-NAGY KATALIN 78

Régészek és az érdekvédelem – A Magyar Régész Szövetség 82

Az antikvitás emlékei egy elfeledett egyetemi gyűjteményben
– SZEBENYI TAMÁS – GYURKA ORSÓLYA 84

Blogoló 87

Egy bronzkori tetoválóművész készlete? – VICZE MAGDOLNA 87

Mizújs? 90

Rövid hírek... a világból – BÁCSMEGI GÁBOR 90

Indiana Jones és barátai 94

A téridő vándorai – FELFÖLDI SZABOLCS – FEKETE BRIGITTA 94

Játék – SZILÁGYI KATA 96

Recept – Mákos zsemlyekása – ZAY ORSÓLYA 98

